

родъ. Презъ обиколката си харесалъ и обикналь българите, защото намърилъ у тъхъ гостоприемство, трудъ, трезвеностъ и любовъ. Като се завърналъ въ Цариградъ, той казалъ на тамошните англичани и американци, че българите сѫ работни, но се нуждаятъ най-много отъ училища и учени хора. За това поръчалъ да се избератъ 5 способни българчета и да се изпратятъ на учение въ американското училище на островъ Малта въ Средиземно море. Ала това училище се затворило и вместо него се отворило ново американско училище — *Роберт Колежъ* — на Босфора до Цариградъ. Въ това училище пакъ по препоръка на Д-ръ Лонгъ и други американци били приети на учение много българчета, които, като свършили учението си, станали родолюбиви и бележити български държавници, писатели и министри въ освободена България.

Д-ръ Лонгъ скоро научилъ български езикъ и навсъкъде поучвалъ народа, а особено неговите младежи. Той се погрижилъ да се напишатъ книжки и да се напечататъ за четене отъ българските юноши и младежи. Навсъкъде, дето отивалъ, Д-ръ Лонгъ защищавалъ отъ турци и гърци българския народъ и го упътвалъ въ добро.

Презъ 1872 г. се случило нѣщо важно. Българскиятъ екзархъ въ Цариградъ Антимъ I обявилъ тържествено въ църквата на празника Св. Кирилъ и Методий, че *българите вече се отдѣлятъ отъ гърците*, защото иматъ своя народна църква и свои владици. Цариградскиятъ патриархъ страшно се разсърдилъ на българите за тази имъ постъпка, проглелъ Антима и владиците и писалъ писмо до всички български свещеници да обявяватъ на народа въ църквите да не слуша екзарха Антима и българскиятъ